

ACC. N:R M. 8964: 1-8.

Landskap: Småland
Härad: Allbo
Socken: Virestad.
Uppteckningsår: 1940

Upptecknat av: Harald Olsson
Adress: Tegelvägen 5, Lund
Berättat av: lantbrukare Joh. Gresell
Född år 1896 i V. Torsås sn, Allbo hd

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Innehåll:

1. Oden.	s. 1-2.
2. Glosor.	s. 3.
3. Kyrkegrinnen.	s. 4-5.
4. Häxknutar.	s. 6.
5. Människooffer.	s. 7.
6. Pålning av levande människa.	s. 8.

inlämn. 16/3-43

Uman h. 28

L. u. F. 31

H. G. 13.

Skriv endast på denna sida!

M. 8964: 1.

ACC. N:R

Landskap: Småland Upptecknat av: Harald Olsson
Härad: Allbo hd Adress: Tegelvägen 5, Lund
Socken: Virestad Berättat av: lantbr. Johan Grösell
Uppteckningsår: 1940 Född år 1896 i V. Torsås

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Oden fick löfte av vår Herre att få flyga i luften på sin häst
Det var en 8-fotad häst, Sleipner. Så länge världen står skulle
han ha rättighet att rida i luften.

Oden.

Det var så, att det var en fattig pojke, som var anställd i Stock-
holm. Han hade skrivit till sina föräldrar, att han kanske kom
hem till julafton. Men så saknade han pengar till resan. Så gick
han på en kyrkogård i Stockholm, och där gick han både länge och
väl tills det blev skunt och tänkte på hemmet och sina föräld-
rar. Bäst han gick där kom där fram en herre och frågade honom,
varför han gick där och varför han var ledsen. Då talade han om,
att han hade tänkt resa hem till julen, men att han saknade
pengar. Herrn var ingen annan än Oden, fast det visste inte pojken.

Oden sade: jag skall ändå åt di vägarna, så vill du följa med mej
så får du! - De satte sig opp. Oden hade en häst utanför kyrko-

Skriv endast på denna sida!

2M.8964:2.

gården. Oden satte sig opp själv först och så satte pojken sig bakom honom. Oden sade: håll fast i mig bara, så rider vi! Pojken kände bara en susning. Men att det gick uppe i luften begrep han inte. Han blev inte rädd förrän han hörde, att hästen slog till någonting. Då sade Oden, att det var bara hästen som slog mot Rydaholms kyrka. Och hästen tappade en silversko. Oden sade: bliv inte rädd, utan håll bara fast! Och det var jula-natt det här hände. Så sade Oden till pojken, att han skulle leta opp silverskon, för där låg ett hägt värde i den. Och sen satte Oden av honom på kyrkogården. Men han fick inte lämna denna förrän kyrkefolket kom till ottan, för annars "blir det dödens" sade Oden. Ingen var gladare än den fattige pojken från Smlands Rydaholm, när han kom hem och när han sen fick hittat silverskon och sålt den. Han fick mycke pengar för den och blev riktigt förmögen. Så har jag hört berättas i min hembygd.

Oden.

ANNA S. WILHELMSSON
FÖRLAGSÄRKA
STOCKHOLM 1904

ACC. N:R M. 8964:3.

Landskap: Småland Upptecknat av: Harald Olsson
Härad: Allbo Adress: Tegelvägen 5, Lund
Socken: Virestad Berättat av: lantbr. Johan Gresell
Uppteckningsår: 1940 Född år 1896 i V. Torsås

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Gloson.

Hon var precis som en stor gammal sugga. Stora spenar hade hon, så de asade på marken. Om halsen hade hon en stor kubbalänk och den var röd, så det fräste i joren efter den. Sprang gloson mot benen, så satte man benen i kors. Men glönde man det, så blev man oppskuren från skrevet och ända upp.

"Homplingajonen" hittade dom. Han låg i två delar på vägen. Han brukade alltid sjunga : " Roa dej Hompling, mens du faur, sen så blir då väl annat au". Han hade en hästfot på ena foten.

Gloson visade sig bara julnatten. Fick man satt benen i kors, så sprang hon förbi och gjorde ingen skada. Men det fick gå kvickt, för hon kunde fara upp var som helst. Gloson var det farligaste man kunde råka ut för. Klarade man inte henne, var man dödens. Ingen kan veta, var man möter henne. Men för eller senare möter man gloson, om man går årsång julanatt.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R M. 8964: 4.

Landskap: Småland
Härad: Allbo
Socken: Virestad
Uppteckningsår: 1940.

Upptecknat av: Harald Olsson
Adress: Tegelvägen 5, Lund
Berättat av: lantbr. Johan Gresell
Född år 1896 i V. Torsås

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Ja, kyrkegrimmen har jag hört talas något litet om. Ja, se kyrkegrimmen, där grävde dom ner ett levande djur, en tjur, en hingst och jag har hört att de grävde ner barn levande också, helst om det gick några smittosamma sjukdomar. Det var ett riktigt offer.

Kyrkegrimmen.

Den som kom till kyrkogården i olovliga ärenden och försökte skända gravar eller gravstenar, honom gick det illa. Kyrkegrimmen såg ut som en tjur eller något annat djur. När han såg ut som en tjur kunde man höra honom böla. Han höll till på kyrkogården. Endast på natten hörde de av honom. I Rydaholm skulle där finnas en kyrkegrim som var en tjur. Jag kan minnas, att jag läst det i en gammal skrift. Kyrkerå har jag hört nån gång. Men kyrkegrim är det rätta.

En gammal gubbe, som hette Johan Magnusson, brukade berätta, att om någon kom i olovliga ärenden på kyrkogården, så slog kyrkegrimmen "bums ihjäl dom", ja gu gör han så. Då va en sak då, brukade

Skriv endast på denna sida!

^{2.}
M. 8964:5.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

gubben tillägga. Gubben Magnusson dog på ålderdomshemmet i Virestad omkring år 1935. Han var dm i 80-årsåldern.

Kyrkegrimmens visade sig ej vid något speciellt tillfälle, såsom julnatten el. dylikt. Han kunde visa sig när som helst. Kyrkegrimmens skulle skydda kyrkan och kyrkogården. Han kunde "ge varsel" och böla eller gnägga eller skrika som ett barn, om någon skändade kyrkan eller kyrkogården.

Kyrkegrimmens kom till på så sätt, att när dom skulle bygga kyrka och kyrkogård, så grävde de ner den första levande varelsen som de mötte, en tjur eller hingst eller dylikt. Varelsen måste vara av hankön. Det fick inte vara honkön.

ACC. N:R M. 8964:6.

Landskap: Småland Upptecknat av: Harald Olsson
Härad: Allbo Adress: Tegelvägen 5, Lund
Socken: Virestad Berättat av: lantbr. Johan Gresell
Uppteckningsår: 1940. Född år 1896 i V. Torsås

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Folk brukade lägga häxknutar .Det var trollkärringar, som brukade lägga det för att förgöra djur och människor. Häxknutarna voro av hår och svavel och nycken annan dålighetl
För att skydda sina djur mot häxknutarna brukade folk gräva ner något djur i stallet. Det gick ej att få bort förtrollningen förrän någon klok hade visat precis platsen, där häxknuten var nergrävd. De brukade med förkärlek lägga häxknuten under tröskeln.

Häxknut.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R M.8964:7.

Landskap: Småland Upptecknat av: Harald Olsson
Härad: Allbo Adress: Tegelvägen 5, Lund
Socken: Virestad Berättat av: lantbr. Johan Gresell
Uppteckningsår: 1940 Född år 1896 i V. Torsås

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Jag har hört berättas, att där gick en pest eller smittosamma sjukdomar och för att blidka gudarna eller vad en ska säga, så tog dom en av de sämst lottades barn för att offra det. Det var en flicka och hon var så stor, att hon själv begrep vad som var i görningen. För att trösta henne gav dom henne en smörgår. Då sa hon, när de började kasta jord på henne: mor, mannarna kasta jor på min såörgås! - Dom skulle begrava henne levande. Men var det hade hänt kommer jag inte ihåg. Men troligtvis var det i Hjortsberga eller möjligen Kvanneberga eller Slätthög. De gamla ha berättat det och det var en gunna, som var född i Hjortsberga, som berättade det för mig.

Människooffer

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R M. 8964:8.

Landskap: Småland Upptecknat av: Harald Olsson
Härad: Allbo Adress: Tegelvägen 5, Lund
Socken: Virestad Berättat av: lantbr. Johan Gresell
Uppteckningsår: 1940. Född år 1896 i V. Torsås

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Utanför Virestads kyrka, platsen heter Välje, vid Kajelund - den
backe, där begravningen skett - om detta berättar man: där var ett
fruntimmer, som fick ett barn, som var hälften människa och hälften
fäkreatur. Det troddes att hon haft samlag med en tjur. Hon skall
ligga begravnen på Kajelund, både hon och barnet. Det gjorde de på
så sätt, att de grävde en djup grop och så rände de en stör igenom
bröstit, när de hade slängt ner den i gropen. De riktigt naglade fast
den i botten och sen jord på den.

Pålning av
levande
människa.

Skriv endast på denna sida!